

Eltűnik a könnyünk, mint fűről a harmat,
S amikor szemeink halkan letapadnak,
Lelked betakargat...

Álmodásba kezdünk. Olyan szép az álmunk...
Kis asztalunk mellett téged is ott látunk,
Mosolyog a szemed, ahogy körülállunk...

Szemed melegével imádságot mondasz,
Dolgos jobbkezeddel friss kenyeret osztasz.
Jó Anyánk, ilyenkor olyan szép az álmunk...
Mind előtted állunk és esőkolunk, áldunk...

Móra László.

A kis király beszélő babája.

Az ország nagy volt és hatalmas: de ő maga azért nagyon kis király volt. Össze-vissza nem volt több három esztendősnél.

Mikor a trónusba ültették, alig látszott ki a feje a biborpalástból. A kis fejceskéje majd elveszett a gyémántoktól ragyogó koronában. Hanem azért királyhoz illő méltósággal fogadta a rendek hódolatát. Fel tudta emelni a királyi pálcát s helyeslő fejbőlintással intett a miniszterelnöknek. Mire az kijelenté, hogy ő felsége megnyitotta az országgyűlést. Erre általános éljenzés zendült meg.

A kis király azt kiáltotta: ANYA! *Hol az édesanyja?* Erre az országház elnöke kimondta a rendek határozatát, hogy a király legmagasabb kívánságára az özvegy királynét melléje rendelik.

Akkor aztán külön udvartartást kapott a kis király: főudvarmestert, főlovászmestert, kincstárost és egy sereg belső titkos tanácsost. A miniszterek mindennap megjelentek előtte és beszéltek neki az ország állapotjáról. Csak azután mehetett hozzá az édesanyja, a királyné; de annak is elébb be kellett magát jelentenie, hogy fogadja-e a király?

Hanem aztán mikor bement a szobába, egyszerre elfelejtette a kis király, hogy ő két világrész fölött uralkodik. Eléje szaladt, a nyakába ugrott, össze-visszaesőkolta s aztán játszottak egymással bujdosdit.

A királynénak, a kis király édesanyjának, magának is nagy teketóriába került a kis fiát, a királyt naponta meglátogatni! Volt azonban egy, még a királynénál is hatalmasabb asszony, aki nem kérdezte a főudvarmestert, hogy szabad-e a királyhoz bemenni?

Ez az a bizonyos „fekete-asszony“, a betegség volt.

Az előtt aztán nincs magas palota, nincs bezárt ajtó, nem

állják el az útját az alabárdos örök. Be tudott az jutni a kis királyhoz kéretlenül is.

A kis király nagy beteg lett. Odahívták az ágyához az ország leghíresebb orvosait.

A királyné most már nem engedte, hogy visszatartsák. Amint a fia beteg lett, odarohant hozzá bejelentés nélkül, és aztán ott is maradt éjjel-nappal. Ő ápolta, takargatta, itatta enyhítő szerekkel, tartotta mesével. Mikor elaludt a beteg gyermek, akkor letérdelt az ágya elé s imádkozott, míg a beteg fel nem ébredt.

Közeledett a karácsony.

Minden gyermek, még ha király is, előre örül annak, hogy mi ajándékot hoz majd karácsony estéjén számára a Jézuska.

A királyné azzal bízatta a kis beteg királyt, hogy az ő számára hoz majd a kis Jézuska egy olyan babát, amely beszélni tud. Elmondja magától az egész Miatyánkot.

Ezzel a kecsegtetéssel bírta rá, hogy bevegye a keserű orvosságot.

És ez nem volt hiú ámitás. Volt egy nagy ezermester, aki csodaműveket tudott alkotni: Edisonnak hívták. Ez kitalált egy olyan furfangot, hogy ami beszédet ember elmond, ami zenét hangszer kiad, azt egy vékony lemez mind híven felfogja. Ha ezt a lemezt egy arra való gépbe beleteszik, úgy hangzik abból a beszéd, ének vagy muzsika, mintha egész ember, hegedű, zenekar volna benne. Ti ismeritek már, hogy nevezzük ezt a dolgot? (Gramofon!) Ilyen babát készítettek a kis király számára, amelyet karácsony estéjén a kis Jézus nevében kellett neki megkapnia.

Csakhogy azon a napon már nagyon odáig volt a szegény kis király. Se nem evett, se nem ivott, se nem beszélt; a szemét is alig nyitotta már fel. Az orvosok kifogytak minden tudományukból; erdőn, mezőn nem termett már olyan ezerjófű, ami őt meggyógyítsa. Kétségbe volt esve az egész ország. A főváros népe egész éjjel az utcán sereglett a királyi palota kapujában, lesve a hírt a beteg királyról.

Ilyen volt a karácsony este.

Megjött a beszélő baba. A királyné maga vitte oda a beteg fiának; a kezébe tette; itt van a beszélő baba.

Megnyomták a rejtett gépet. A baba elkezdte mondani: „Miatyánk, ki vagy a mennyekben“... végig elmondta. Máskor a kis király, ha a Miatyánkot hallotta elmondani, mindjárt összetette a kezét s utána mondta. Most meg se mozdult az ajka, a kezét sem tette össze. Nem látszott az arcán semmi öröm a csodás baba láttára: lehunyta a szemét és kiejtette a játékot a kezéből.

Az orvosok összedugták a fejüket s diákul kezdtek beszélni. Rossz jell!

Ekkor valami hangos gyermeksírás hángzott át a csenden. A sírás a külső termekből hallatszott.

Ki bátorkodik a királyi palota csendjét ilyen erőszakos zajjal megháborítani?

— Ne bántsátok! mondá a királyné. — Az árvaház aprószentjei vannak odakünn. Minden karácsonyestén ajándékot szoktam közöttük kiosztani. Ma is feljöttek. Kinézek magam: miért sír valamelyik.

A királyné kiment az előterembe, hol szokás szerint fel volt állítva a pompás karácsonyfa az árva gyermekek számára.

Egy kis pisze apróság ott tombolt a karácsonyfa mellett, a két öklével törülve könnyező szemeit.

— Miért sírsz, kicsikém? — kérdezte a királyné.

— Hát azért, mert nekem nem hozott a Jézuska semmit.

Az bizony megesett. Több volt a gyermek, mint a nekik szánt ajándék; a legkisebbnek nem maradt semmi.

— No, ne sírj! Majd neked is hoz a Jézuska valamit.

Azzal visszament a kis király szobájába a királyné s a beszélő babát, amit a kis beteg kiejtett a kezéből, felvette és kivitte a hoppon maradt árvácska számára.

És aztán elnézte, hogy ugrál, táncol, kacag és kiabál a boldog kicsike örömeiben. Mikor pedig egyszer a csodababa megszólal és elkezd:

— Miatyánk, ki vagy a mennyekben... — akkor egyszerre térdre esik a kis fiú s a többi árva gyermek is mind letérdel. Kezüket összetéve, halkan mondják utána az imádságot.

Odakünn a palota kápolnatornyában megszólal a lélekharang: a haldokló kis király lelkiüdvéért.

A királyné visszatért a beteg kis király szobájába.

Már akkor nem volt ott senki más, csak egy imádkozó apáca. Az orvosok lemondtak a betegről és elosontak a hátsó ajtón.

A kis király ott feküdt, lehunyt szemmel az ágyán, alig pihegett már. Az édesanyja a nevét susogta: azt sem hallotta már többé.

S amint a legelső hajnalsugár, mint egy fényes aranypászma beszűrődött a színes ablaküvegen keresztül, odavilágítva a kis király arcára, a királynénak úgy tetszett, mintha az arc egyszerre kipirulna.

— Gyermekem! Fiaeskám! — suttogta a királyné.

S erre a hangra egyszerre felnyitotta a szemét a kis király. Nem halál volt az, hanem álom, életadó édes álom, ami őt elragadta. Felugrott magától s azt kérdezte nagy fennhangon:

— Hát hol van az a beszélő baba, amit a Jézuska hozott? Hadd játszom vele!

— Itt van, itt van! Te magad vagy az! — kiáltotta zokogó örömmel a királyné. És csókjaival árasztotta el halálából visszatért gyermekét, a szeme világát.

A fekete asszony eltávozott: a kis király meggyógyult.

És az egész nép azt beszélte, hogy amiért a királyné oda ajándékozta az árva gyermeknek a kis király beszélő babáját: cserébe a Jézuska visszaajándékozta a királynénak az ő beszélő babáját.

S amit a nép mond: az igaz.

Jókai Mór.

MESE KÉT KÖNNYRŐL.

Két könnyesepp egyszer messzegördült,
És vándoroltak szótlantul.
A csillagok figyelték őket
S fűszálacsák a hó alul...

És mentek, mentek, mendegéltek,
Bejártak várost és falut,
Virrasztott fénylően az egyik,
Mikor a másik elaludt...

Egy éjtszakán, gyémánthegy ormán
A két kis könnyesepp egybefolyt...
Ott tudtam én meg: ez a két könny
Az *édesanyám* könnye volt...

Egy sóhaj szállott éppen arra:
„Ne fázzatok hát többet itt!” —
Szóltam és a sóhajra tettem
Az *édesanyám* könnyeit.

És szállt a sóhaj messze, messze,
Az égig szállott föl velük.
Honnét a hold küld halkuló fényt
S a csillagok édes derűt...

És én csak néztem, néztem őket.
S befont a hűs éj illata, —
— Ma már az a két egybefolyt könny
Az egem legszebb csillaga...

Babay József.